

విజ్ఞానకోటేశ్వర స్తవము

వాసిరెడ్డి వంకటసుబ్బయ్య

సో వాం జి లి

౫౧౦ క కర్త,

వా సి రాణ్ణి వేంకటసుబ్బయ్య.

ప్రకాశకులు,

సూర్యదేవర వేంకటప్పయ్య.

ప్రేమగ్రంథమాల

సంపాదకుఁడు

వాసి రెడ్డి వేంకటసుబ్బయ్య

ద్వితీయ కుసుమము

గుంఠూరు

ప్రభాకర ముద్రాక్షరశాలా

ముద్రితము.

సర్వస్వామ్యములు గ్రంథకర్తవి.

ఓం

నే వాంజలి

౧-వ సర్గము

శ్రీకైవల్య పదప్రదాన కలనా

స్థేయంబు బాణాయిత

శ్రీకాంతంబు హిమాచలేంద్రతనయా

చిత్తానురాగక్రియా

పాకశ్రీకము పాకభిన్ముఖ నిలిం

ప ప్రాపక ప్రాభవ

ప్రాకాశ్యంబగు వడ్లమూడి నగరీ

క్వారీమహం బేలుతక.

ఛాయానపాయ వృక్షము లిరువంకల

రాణింప నొకవంక రాచబాట

భవన గోపుర మహా ప్రాకార నిర్మితి

కుపకరించెడుఖను లొక్క చక్కెఱ

బ్రతివత్సరముఁ బైరు పంట లనేకమ్ము

లొటిగి పండెడు భూము లొక్కప్రక్కఱ

బ్రోద్యోతమాన విద్యుద్యంత్రపుణ్ దంతి

యోగ సాక్షాత్కార మొక్కచాయ

సతత ధావ న్మహా ధూమ శకట మైన

మార్గ మొక క్రేవఁ జెలఁగఁ దన్మధ్యభాగ

దివ్య దేవాలయమునఁ బ్రతిష్ఠఁ గన్న

బాలకోటేశ్వరున కిదే ప్రణతి శతము.

సకల భువనావనైక దీక్షాగురుండు

నీశ్వరేశ్వరుఁడైన మా యింటి వేల్పు

వడ్లమూడి మహాపురీ క్వారియందు

కొలువుఁ దీరిచి యున్నాఁడు కొలువ రండు!

కియతిం జెప్పఁగ రాని చిత్రములకుం

గ్రీడాలయంబౌ జగ

త్రియ కార్యక్రమ మేని యాజ్ఞమెయి ని

ర్వాహ్యంబు, వేదాది వా

జ్ఞయ సంజీవన మే పరాత్పరు గుణ

గ్రామంబు, నారాయణ

ప్రియుఁ డవ్వేలుపు వడ్లమూడిపుర కో

రీనాథుఁ డేలుక మముక.

ప్రతి సంవత్సర మాఘ మాసమున ని

ర్వాణ ప్రదానైక మూ

ర్జిత కల్యాణ పరంపరాకలితమా

శ్రీబాల కోటేశ్వర

శ్రితరక్షాపరు నుత్సవమ్ముఁ గన క్వా

రీక్షేత్రభూమిక బర

శ్శత సాహస్రము మూఁగుచుండ్రు పరమే

శ శ్రీపదారాధకుల్.

చెఱువుం బోలెడు బావి యొడు గల దీ-
క్షేత్రానఁ బీయూష మా

ధురియుం జేదనిపింపఁ జాలు జల మం
దుం ద్రాగు భక్తాళి; కా

సరిఁ దీర్థప్రజ హాయిమై నిలువఁగా
ఛాయాప్రధానంబులై

కురియున్ నీడలు తస్మహా స్థలమునన్
క్షోణీరుహ వ్రాతముల్.

గుడి నిర్మాణము నాల్గు గ్రామములకున్
గూటాము పై నెక్కడె

క్కడి వారుం జనుదేర బస్సులును రైల్
గాడీయు నొప్పారుఁ, గా

ల్నడరాఁ జక్కని మార్గముల్ గలవు గా
నన్ బాలకోటేశు మే

లడుగుం దామరఁ గొల్వ వచ్చుఁ జనుదెం
డాంధ్రావనీ బాంధవుల్.

మలయానిలపు వంది తొలికోడి కూతతో
 వేగుం బోకల నిద్ర వీడు కొలుప
 బాలకోటేశ్వర ప్రణవ మంత్రాక్షర
 ముఖరాస్యలగు శైవము క్తసంగు
 లారసాతల కూప వారిఁ బిందెలఁ జేఁది
 యఘమర్షణ స్నాన మాచరించి
 విమల ప్రశాంత చిత్తములతో ఫాలభా
 గముల భూతి త్రిపుండ్రములు దాల్చి
 చీనిపట్టాంబరముఁ గటిసీమఁ దాల్చి
 మంగళద్రవ్య భాండార సంగతైక
 పాణి పద్మంబు తోడ నీపాదపూజ
 సలుపు భక్తుని జన్మయే సార్థకంబు.

శ్రీమహాదేవ ! మమ్ము రక్షింపుమయ్య !
 పురహారా ! యాశ్రితుల మమ్ముఁ బ్రోవుమనుచుఁ
 బానవట్టంబుఁ దఱిఁ జేరి భక్తియుక్తి
 నిన్నుఁ గీర్తించు వాఁడెవో నిర్మలుండు.

ఏతిరునాళ్ల కేగు మఱి

యింతజన మ్మఖిలాంధ్రమందు నీ

యీ తిరునాళ్లకుం బలె మ

హేశ్వర ! ఊరును బలెకాని యీ

క్షేత్రమహా త్వ మేమని వ

చింపవలెకా భవదీయమా మహా

ఖ్యాతియె కారణంబవుఁ గ

దా ! తలపోయి శశాంక శేఖరా !

ఊరుం బలెయు లేదటన్న కొదువే

యొక్కండుగా నీ మహా

క్వారీ క్షేత్రమునకా సుధామధుర వాః

గంభీరమా వాపికా

వారంబుం జలిపందిళ్ళుల్ గలవు; ది

వ్యంబై స రోడ్డున్న దే

యూరైనం జన; దాని రెండు దరులం

దొప్పారు ఛాయాతరుల్.

స్నాన మాడఁగ వచ్చు జహన్ను కన్యా జల
 స్వాదిమై నై న కూపోదకమున
 సేవింప వచ్చు మా శిశిర రేఖా మాళి
 బాల కోటేశ్వర స్వామి పదము
 విశ్రమింపఁగ వచ్చు నశ్రాంత శీతల
 చ్ఛాయానపాయ వృక్షముల నీడఁ
 గనవచ్చు బహు మహా గ్రామాంత రాయాత
 నానా విధ ప్రజా నాగరికత
 బాల కోటేశ్వ రాలయ ప్రాంత భూమిఁ
 గాలు వెట్టిన తెరిక గణము వడయు
 మోక్ష లక్ష్మీ నివాసమా మొదలి టెంకి;
 కాణ పుగ్వాదులకు న్నేనిఁ గలుగు ముక్తి.
 కాశిఁ దేహఱ్ఱు వీడినఁ గలుగు నంద్రు
 శ్రీగిరిఁ శృంగ మరసినఁ జిక్కు నంద్రు
 బాల కోటేశ్వ రేశ్వర క్వారి పుణ్య
 భూమి మెట్టిన మాత్రానఁ బొందు ముక్తి.

గర్భగుడిఁ జేరి దివ్యలింగమున కెదుర
 భక్తి సంభ్రమ వినయ సంపత్తి తోడ
 హర ! మహాదేవ ! కోటేశ్వరా ! యటంచుఁ
 బ్రార్థనమొనర్చుచో నేమి బ్రాతి ముక్తి ?

భస్మ త్రిపుం డ్రాంక ఫాల భాగంబుల
 శైవ శోచిస్సు సాక్షాత్కరింపఁ

గర తాళ నినదంబు కర్ణ పేయంబైన
 గీతికా రుతము నేకీభవింపఁ

బర వశోక్తులఁ బాడు పాటలోఁ గల హాయి
 యరమోడ్పుఁ గన్నుల యందుఁ దోఁప

రాగ తాళాను కరణ విదగ్ధంబైన
 చరణ లాస్యంబు చూపఱులఁ దనుష

భక్తి పరవశతా స్వరూపముల తోడ

నాటపాటల నాలయ ప్రాంగణమున

భజనలం జేయు వీర శైవవ్రతాత్ము

లిప్ట మిత్రులుగారె ! మా యీశ్వరునకు.

ఓం

నే వాంజలి

౨-వ సర్గము

పటు శిఖా జ్వాలికా పరమప్రభా జగ
జ్యోతి నర్పించు సూర్యోదయమున
షడ్రసీ పాండిత్య చారు నై వేద్యంబు
నర్పించు మట్ట మధ్యాహ్నమందు
రాత్రిందివమ్ము ధారా వాహితమ్ముగా
నభిషేక మొనరించు నభవునకురు
నై శికంబగు మహా నై వేద్య మతి భక్తి
నారగింపు నొసంగు సర్ధరాత్రిఁ
బ్రక్రియాబుద్ధిఁ బ్రతి శివరాత్రి వేళ
నుత్సవము మీఁద నేఁటేఁట నుత్సవములు
ధర్మ తత్పరుఁ డాలయ ధర్మకర్త
వేంకటప్పయ బుధుఁడు గావించుచుండు.

కాశికా విశ్వనాథుని గర్భగుడికి
 క్వారి కోటేశ్వరస్వామి గర్భగుడికి
 భేదమేమియుఁ గనుపించఁ బోదు హిందు
 లెవ్వరే గర్భ గుడిలోని కేగఁగలరు.

కాయ క్లేశ ధన వ్యయంబులకు లె
 క్కణ సేయ కన్య ప్రజా
 ధేయంబౌ భవ దాలయంబు మఱి జ్యో
 త్లింగముం గూడ నా
 త్మాయ త్తం బానరించుకోఁ గలిగెఁ గా
 దా ! వేంకటప్పాహ్వాయుం
 డాయుష్కా-ముఁడు నిన్ భజించు నిరతం
 బవ్వాని రక్షింపవే !

వేంకటప్పయగారు గావించి నట్టి
 త్యాగ సంపద యల్లమంద నఁగఁ బరగు
 చీనుకు ర్తి కులుండు దాఁ జేయుటబ్బె
 బాలకోటేశ్వరుని పరాత్పరు ప్రతిష్ఠ.

యలమందై క ప్రతిష్ఠితుండ వయినా
వణ మాటయే కాని నీ

కొలువుం గార్యము తెల్ల దీర్పగల భ
క్తు డెల్ల కష్టాలకుం

దల నొగ్గె భవదర్శమె సతము నే
తద్వేంకటప్పాఖ్యుఁ డె

వ్వలనేనిం గరుణింపఁగా వలయు నీ
భక్త ద్వయంబు గృహణ.

అయ గుణ గణ్య మాన హృద

యాంబురుహుం డల సూర్యదేవరా

స్వయ గృహ దీపి కాంకురము

నాఁ దగు సజ్జనసేవి వేంకట

ప్పయ, భవ దాల యాధిపతి

యన్వహమున్ భవ దంఘ్రి సేవనా

శ్రయణ పరాయణుం డితని

సాకుట ధర్మపు పార్వతీపతీ !

బలన దున్నత యష్ట లొలయు విమాన శ్లో
 గ గ్రముల్ చుక్కల నవలఁ ద్రోయ
 దిక్కుల మాంజిష్ఠ తేర మీఁది చిన్నారి
 రంగులు బంగారు రంగు పూయఁ
 గోతేశ్వరా ! చేదుకో గదే ! తండ్రీ ! య
 మధుర ధ్వనుల సింగి మాఱు వలుక
 మంచి ముత్యాలు రాణించు గౌసెనలతో
 నాముఁజెందలు నందు లట్ల మూఁపు
 లొఱఁగ హుమ్మని నడతేర యుత్సవంపుఁ
 బ్రజయుఁ ద్రొక్కిళ్ళ పాలయి పాయ వడఁగఁ
 బఱపు నొఱపును దొలుకాడఁ బొఱుఁదెంచు
 ప్రభలఁ గనువారు గండ్రు కై వల్యలక్షి.
 నొగలఁ గొందఱు గబరు కొందొఱు వెనుకను
 ముందు నున్నారు హుంకార ముఖర ముఖులు
 ప్రభకుఁ జుట్టును బగ్గాలు వట్టి వచ్చు
 కొందఱున్నారు వారె నీ కూర్చువారు.

అనదలకైన వీరావేశము బెంచు

బ్యాండు వాద్య ధ్వనుల్ నిండు కొనఁగ

నెట్టి రాగుండియ కట్టిడి నేనియు

వీరంగ నినదంబు వెట్టిఁ జేయ

హుంకారముల తోడి యుచ్చైస్వరంబుల

ఖడ్గగీతులు శైవగణము పాడ

ప్రభలఁ జెన్నగు చిత్ర పట ధాగ ధగ్యంబు

నింగికి మాంజిష్ఠ రంగు వేయ

దశదిశీ పూర్ణ జయ జయ ధ్వాన మఖిల

తైరికుల కర్ణముల నమృతంబు వోయ

నలము కొని వచ్చు భక్తుల నరయు వారి

చేతిలో నుండు ముక్తి; విచ్చిత్ర మిచట.

బాలకోటేశు దర్శన ప్రాప్తి కొఱకు

దేశదేశాల వా రరుదెంచు చుండ్రు

క్వారి క్షేత్రంబునకుఁ బ్రతి వత్సరంబు

పున్నపుం బంట కది దేవ భూమి గాన.

నభముం దాఁకు ధగద్ధగాయిత విమా
నస్ఫార శృంగాయిత

ప్రభ లాత్మీయ దశా ప్రభా శబలిత
ప్రకాంత దిగ్భాగలై

రభసోన్నిద కకున్మనోహర వృషేం
ద్రస్రోత్థిత శ్రీమహా

రభటిన్ వచ్చెడి వింత దృశ్యములు నే
త్రప్రీతి గావింపవే!

జయ శబ్దక నినాదముం బటహా ని

స్నానాది వాద్యధ్వనుల్

ప్రియమై వీనుల విం దొనర్పఁగ జనుల్

వేలాదిగాఁ దత్ప్రభా

శ్రయణంబుం గొని వచ్చు రాకడ మరు

చ్చండాహత ప్రోచ్చల

ద్రయ వీచీ కుల సంకులంబగు సము

ద్రంబుం బురాయించెడున్.

ఒక రూము పూర్తిగా నొసంగు పోలీసిన
స్పెక్టరునకును గుర్చీల తోడ

కాన్సెబుల్కు రెండు గదాలు పూర్తిగ నిచ్చు
నవసరంబైన సామగ్రి తోడ

నీమాది గల నొక్క రూముఁ దా నిచ్చు డా
క్టరునకుఁ దగు పరికరము తోడ

యాత్రార్థులగు పెద్ద లచటఁ జేరెద రంచుఁ
దగు గదుల్ రెండు సంతన యొనర్చు

స్వయముగా నొక్క గదిఁ దనకయి మిగుల్చు

శానిటేషను భార ముత్సవము నందు

మోయు నేఁపేట మా వడ్డమూడిఁ గలుగు

గ్రామ పంచాయతీ సొంత ఖర్చుతోడ.

తగిన పందిళ్లుఁ బాకలు దన్నపహోత్స

వ ప్రదేశానఁ జంద్రాతపాబు వోని

దివ్య దీపిక లెల్లడఁ దీర్చుచుండు

గ్రామ పంచాయతీ తీర్థ ప్రజల కొఱకు.

శ్రీకిం బట్టగు నుత్సవమ్మున కని

స్తేబు ల్సినస్పెక్టరున్

రాకల్ పోక లొనర్చుచున్ సతము నా

నా దేశ తీర్థ ప్రజా

నీకంబుం బరిరక్ష సేయుటకునై

నిద్రాదులన్ మాని యొ

తో కన్నెట్టి చరించు చుండ్రు తగు బం

దోబస్తుఁ గావింపుచున్.

షాపుల్ చూడఁ బరశ్శతంబు లిరు పా

ర్వాల్ జెలంగన్ బయ

స్కోపుల్ పిన్నలఁ బెద్దలన్ దిగిచియున్

జూపింపఁ జిత్రాలు; త్రో

ద్రోపున్ రాయిడి కోర్చి యాత్రికులు నెం

దున్ సందడిన్ దోగఁగా

కాఫీహోటలు లెన్నొయుండఁ జెలఁగున్

క్వారీశు తిర్నాళ్ళహో!

ఓం

నే వాంజలి

3-వ సర్గము.

ప్రార్థనాసాహస్ర మఖిలాంకకోటి బ్ర

హ్మాండ నాయకున కనంతునకును

గై మోక్షు సర్వరక్షః పరిష్కృతి కృతి

ప్రాగీయమాన దివ్యాయుధునకు

వినతి భాగీరథీ వీచీ పరంపరాం

దోశనా లోల జూటాలునకును

వందనై క శతంబు వడ్లమూడి నగరీ

క్వారీ మహా గృహా భ్యంతరునకు

ప్రణతి బ్రహ్మాది దేవతా ప్రభు విరచిత

బహుల యాగప్రయోగ యూపప్రపంచ

మహిత సానుతలంబైన మంచుగొండ

యల్లువానికి సర్వ లోకాధిపతికి.

వనులం దాకులుమేసి నారలు ధరిం

పంజాలి యేవో మృగా

లనగా మొన్నటిదాకనున్న జడులే

యష్టాదశద్వీప పా

లనముంజేయుట జూచుచుంటి మిఁక నే

లా! చెప్పఁ; గాలంబు మా

తెను సర్వంబిటు; వడ్లమూడి పుర కో

రీ బాలకోశేష్వరా!

చతురంభోధి పరీవృతాఖిల ధరా

సామ్రాజ్య రక్షా చణా

యత బాహు మహాసీయులైన ప్రభులే

యధ్వాన్నపుణ జీవన

స్థితికిం బాల్పడి కొల్చుచుండి రొరులన్

భీ! కాలమాహాత్మ్య మే

దితరం బెన్నఁగ వడ్లమూడి పుర కో

రీ బాలకోశేష్వరా!

ఘనులై రల్పులు నల్పులై రి ఘనులు

గానీకినిం గూడ మా

ఱని బుక్కాలును బెద్దలై రి నిఖిలాం

ధ్రప్రాజ్యసామ్రాజ్య ర

క్షణ దీక్షాపరు లస్వతంత్రులయి రిం

కణ జెప్పఁగానేల ? మా

ఱను కాలంబిటు; వడ్లమూడిపుర కో

రీ బాలకోటేశ్వరా !

కనులం జోళ్ళుఁ బదాలఁ బూట్లుఁ నలలన్

గ్రాపుల్ దువాళింపఁ బ

త్తనపున్ వీధుల బై సికిళ్ళపయి న

ధ్యక్షించి యూరేగ నే

ర్చినవా రిప్పటి యాఁడుబొందలు నయా

రే ! కాలమీరీతి మా

ఱను సర్వమ్మును; వడ్లమూడిపుర కో

రీ బాలకోటేశ్వరా !

తనపొట్టే సకలప్రపంచమని స్వా

ర్థంబేది తాఁజేయఁ డె

ప్పనియెనం బరమార్థ మిద్దె యనుచున్

భావించు కుక్షింభరుం

డనకే స్వార్థపరున్ భజించు జగమ

య్యారే! యిఁకేమందు! మా

తెను సర్వంబిటు; వడ్లమూడిపుర కో

రీ బాలకోఁతుశ్వరా!

వినయంబన్నది లేదు; లేవసలు తె

ల్విందేటయుం బిన్న పె

ద్దను మర్యాద నెఱుంగఁ డెన్నఁడు దురా

యాముండగున్ వానిఁ గ

న్దొని జోహఁ గొనరింతు సాధుమతిఁ గై

కో రెవ్వరుం గూడ మా

తెను సర్వంబిటు; వడ్లమూడిపుర కో

రీ బాలకోఁతుశ్వరా!

కుడుమిాయంగనె పెద్దపండు గొకప

ల్కుం దీయఁగాఁ బల్కినన్

బడిపోవున్ వలలో నెవం డతనినే

బద్మాషు లీలోకు తే

గొడవదో పడఁద్రోచి మెల్లమెలఁగా

గొర్గింతు సొమ్మెల్ల వీ

ఱిఁడిఁగాఁ జేయుచు వడ్లమూడిపుర కో

రీ బాలకోఁతేశ్వరా !

పసరంబన్న నయమ్ము వావివరుసల్

పాపమ్ముఁ బుణ్యమ్ము నా

నసలే లే వుదరంభరిత్వపు టుపా

యంబే వ్రతం బిట్టిఁ డా

కసుమాలం గనికాని లోక మితరుం

గై కోదికేమందు ! మా

ఱె సమ స్తంబిటు; వడ్లమూడిపుర కో

రీ బాలకోఁతేశ్వరా !

మునుఁదెల్లం గవి చంద్రులల్లు కవనం
 బుం బచ్చి శృంగారపుం
 గని యంచుకా దెగఁదిట్టిపోయు ఘనులే
 కబ్బాలు దారల్లుచోఁ
 జనఁబో రొక్కడుగేని దానివిడి; వే
 షా లెన్నిలేవుర్వి! మా
 తెను కాలంబిటు; వడ్లమూడిపుర కో
 రీ బాలకోటేశ్వరా!

తన కైతంగల భావమేమొ? మఱి య
 ర్థంబేమొ? తానే యెఱుం
 గని ఘోషణ్ణ ఘనుండు భావకవి యశా
 నా! వానిముం దింక నె
 వ్వనికిం బల్కుఁగ రా; దికేమి గల దీ
 పాపిష్ఠికాలాన! మా
 తెను సర్వంబిటు; వడ్లమూడిపుర కో
 రీ బాలకోటేశ్వరా!

కనరా దొక్క వినుత్న భావమును బై

గా నెంతఁ గాలించియె

త్తిన యే నర్థలవమ్ము గన్నడ దిక్క

దేదీప్యమానై క ము

ద్రణ మాత్రం బగుపించుఁ గ్రొత్తకవి గ్రం

థంబందు నీనాఁడు మా

తెను సర్వమ్మును; వడ్లమూడిపుర కో

రీ బాలకోటేశ్వరా !

రసవంతంబుగఁ గైత లల్లఁదగు మా

ర్గాలెల్లఁ బోనాడి దీ

ర్ణు సమాసాలు జగద్విరుద్ధమగు న

ర్థం బీయఁగా వ్రాయుటే

రసికత్వం; బదిమెచ్చికోలె పరమా

ర్థంబయ్యె నీనాఁడు; మా

తె సమస్తంబిటు; వడ్లమూడిపుర కో

రీ బాలకోటేశ్వరా !

భవదీయంబగు చిత్స్వరూపము మదిన్

భావింప నస్మాదృశుల్

కవులేషాటి విశాల మేధసులు లో

కంబందు ? సృష్టిసితి

వ్యవహారంబులు జక్కవెట్టు చతురుల్

బ్రహ్మమలే యీదృశం

బవు నీరూపమటంచు నేరరు మహా

త్మా ! బాలకోశేష్వరా !

కద్రూజాంగద మాశ్రితామరము లో

క క్షేమసామగ్రి నీ

పాదాంభోజము సంస్కృతాంధ్రబహు వి

ద్వత్తాకవిత్వాధిక

త్వాదిప్రాప్తియు నాయురాదికమహీ

య స్త్వంబుఁ బారత్రిక

ప్రాదుర్భావముఁ దావకీనపరిచ

ర్యాస్ఫూర్తి మాకిచ్చుతన్.

ఓం

నే వాంజలి

ర-వ సర్గము

ప్రాభాత వికసిత ప్రత్యగ్ర కమలినీ

కింజల్క రచన సాక్షీకరించు

మంజుకామనమైన మల్లీసుమములోని

నిగనిగన్నిగ ప్రమాణీకరించు

నాట్యసుందరమైన నమ్మిపించెములోని

శోభాపతాక ఋజూకరించు

శశి భాస్కరోదయాస్తమయాదులై న వి

చ్చిత్రంబులెల్ల గణీకరించుఁ

జదలఁ జెలువొందు సంజ కెంజాయ లోని

శిల్పి పాండిత్య మహిమ స్పష్టీకరించుఁ

దావకీ నాద్వితీయ సత్తా మహాత్వ

మాది మధ్యాంత శూన్య! దేవాదిదేవ!

జడలఁ గై నేసిన శశిరేఖతోఁ గూడ

భాగీరథీ గంగఁ బాఱఁజిమ్మి

కటిమండలమ్ముపైఁ గాంతు లీనుచునున్న

గజరాజ చర్మంబు కాటవదలి

యజ్ఞోపవీతమై హారమై తనుఁ గొల్చు

ఫణికులా ధీశ్వరుఁ బాఱఁ ద్రోలి

నఖరాగ్రము ప్రఘాణమున గిల్లిన నల్వ

పునుక కంచము నేల బోరవైచి

దక్ష కన్యావియోగ దందవ్యామాన

మానసుండయి రూపంబు మార్పుఁ జేసి

యిల శిలాకృతిఁ గన్న మా యిటివేల్పు

సకల సుర సార్వభౌము నే సంభజింతు.

భార్యకారీతి దేహమ్ము పంచిపెట్టి

కాముకశ్రేణిలో మొనగాఁడ వైతి

పొలఁతి నెడఁబాసి యొక లింగమూర్తి వగుచు

రాణ గాంచితి మేటి విరాగులందు.

ఇడుమల్ గల్గిన యప్పు డేరయిన నే
దే రాగి డబ్బాండు దా

ర్ముడుపుం గట్టినమాత్ర నెల్ల యిడుమల్
పోకారు నెలపునీ

యడుగుం దన్నులఁ గొల్చు వారి విషయం
బై వేఱుగా నింకఁ జె

ప్పెడి దేమున్నది ? తత్సముండు గలఁడే !
విశ్వేశ ! విశ్వంబునన్.

ఆయుష్యంబగుఁ గామి తార్థ ఫలదం

బా, పుత్ర పాత్రాదిక

శ్రీయుం గల్గుచు ప్రాప్తమా నపున రా

వృత్తి ప్రదంబైన దే

హాయి త్తం బరవింద విష్టర వికుం

రాధీశ ముఖ్యామర

ధ్యేయంబైన భవత్పదార్చనమునన్

దీనప్రజాబాంధవా !

తొలికాన్పు నొప్పులఁ దూఁగు లే బాలెంత
రాండ్ర పాలిఁటి పర మాషధంబు

వ్రేలెడు శిశువు గన్నింప కావటిలు గొ
డ్రాండ్ర పాలిఁటి ప్రత్యక్షభాగ్య

మాప్రాద్దు ప్రాయి రాజనట్టి నిర్భాగ్యుల
పాలిఁటి కమరుల పాడియావు

ఔషధమ్ముల వేని కలవిగానట్టి దు
ర్వ్యాధిసంతతికి వజ్రాయుధంబు

కామితార్థంబులకు నెల్లఁ గాణయాచి
సకల పురుషార్థములకు సంస్థానభూమి
భావుకంబైన భవదీయ పాదపూజ
సచ్చి దానంద సాంద్ర ! భూషా ఫణీంద్ర !

సకల జగ దుద్భవ స్థితి సంహృతులకుఁ
గారణుడైన నిన్నెన్నఁగాఁ దరంబె !
బ్రహ్మ విష్ణ్వాది దేవతా ప్రభులకైన
బాలకోటేశ ! జాహ్నవీ బద్ధకేశ !

పర నిందా కరణ ప్రచార కలనా
 పారమ్యు లన్యాంగనా
 హార నై క త్వరమాణ చిత్త కలితా
 హాంయుల్ ప్రజా వంచనా
 పరిపాక ప్రతిభా ప్రయోగ చణులే
 భాగ్యాయురారోగ్య సం
 భరితుల్; తక్కిన సాధుస త్తములు స
 ర్వభ్రష్ట లీరోజులన్.

కాషాయంబులు దాల్ప నేమగు? తిరు
 డ్దొరంబుచే నానె? పై
 నాషా ధాజినమున్ ధరింపంగనె యే
 మెనట్లు! బాహ్యనకున్
 వేషా లెన్నిడుకొన్న నేమి యగు? కా
 వేషమున్ గామంబునున్
 రోషాదుల్ విడనాడకున్న నెటున్ గాం
 చున్ మోక్షసామ్రాజ్యమున్.

ఆకాశంబున సంచరించెడి విమా

నారోహకుం డెట్టు లా

లోకించుకొ ధరణీ గతంబగు ప్రజా

లోకంబు; నట్టే నినుకొ

శ్రీకోటేశ్వరుఁ గొల్చువాఁడును సమీ

క్షించుకొ ద దన్య ప్రజకొ

గాకేమున్నది నీకుఁ గాని బ్రదు కొ

క్వారీ మహా మందిరా!

వనితా భోగ విలాస లాలసతచే

బుగారముం బోని జ

వ్వన మెల్లకొ నశియించుచున్న దయినకొ

బ్రాహ్మణులేకాని చ

క్కని త్రోవకొ జనుటే యెఱుగ నయయో!

కష్టాత్మకంబయ్యె నా

జని; దిక్కెవ్వరు నాకు నీవు మినహా!

సర్వప్రపంచేశ్వరా!

కాలము మాఝీపోయె నొక

కాసున కేనియు మాఱబోని చం

డాలుఁడు గూడ సిగ్గువిడి

నా సరి యెవ్వ రటంచుఁ బల్కఁగాఁ

జాలెడు నేఁడు; సజ్జనులు

చచ్చినవారికిఁ దుల్యులైరి పోఁ

గాలమువచ్చెఁ గావలయు!

కాకమఱేమిది? చంద్రశేఖరా!

నీ సంసార పరిస్థితుల్ గనినఁ దం

డ్రీ! చెప్పఁగా రాదు, న

న్న్యాయసంబే మెఱుఁ గింతకంటె; మఱి కా

దా! యేమి; యొక్కర్తు కాఁ

జేసెన్ దేహములో సగమ్ము; తలనే

చేరెన్ మఱొక్కర్తు; యే

యాసన్ నీమెడఁ గట్టుకోఁగలిగితి

యాగాత్యపుం బెండిఘల్.

మొలకేమో యొక గోచిపాత నగలే

మో యెమ్ములు బాములున్

బులితోలే పయిపంచె కాపురపుఁగొం

పో! వల్లకాడయ్య! పెం

డిలినా నొక్కతె చాల కింకనొక యే

టిం గట్టు కొన్నావు! నీ

తలకా! బిచ్చపు జోగి! కెందయినఁ గ

ద్దా! యింత విడ్డూరమున్.

నీ నిర్వాజకటాక్షపుం గలిమిఁ దం

డ్రీ! చెప్పఁగానేల? సం

తానంబన్నది లేక లోబొగులు గొ

డ్రాండ్రాలయంబందునన్

బ్రాణాచారము పడ్డమాత్రఁ గరుణన్

బంగారముంబోని సం

తానంబుం గృపసేయుచుండుదువు గా

దా! బాలకోపేశ్వరా!

ఓం

నే వాంజలి

శి-వ సర్గము

ఆయుఃప్రమాణ మై యమునిచేఁ జిక్కిన
ఋషి బాలునకుఁ బ్రాణ మిచ్చినావు
ముజ్జగంబులవారి ముప్పు తిప్పులఁ బెట్టు
మదవద్రువుల మచ్చ మాపినావు
పాదసేవకుఁడైన బాణాసురుని యింటి
ముంగట పారా యొసంగి నాఁడ
విదమిత్థ మని యొతలేసి దేవతలకే
నూహింప రాదు నీ యున్నరూపు
తలఁపు మాత్రన సర్వభూత ప్రపంచ
మీవు సృష్టించుచున్నాఁడ విట్టి నిన్నుఁ
బ్రస్తుతింపంగ మాబోటి పామరులకు
శక్యమగునొక్కొక్క ! శై లేంద్రజాకళత్ర !

శాపా నుగ్రహ శక్తి యుక్తులు జగ
త్సర్వంసహా పాలన

వ్యాపార క్రములైన దేవతలకుం

బ్రాపెద్ది, భక్త ప్రజా

తాపం బెయ్యది పోనడంచుఁ బరమా

త్మా ! సుంత రానీయవే !

మాపైఁ గూడఁ దదీయ తావక కృపా

మారంద మందాకమున్.

తల నీలాలు హరించి వైతువు నినున్

దర్శింప నేతెంచు వా

రలఁ ద్రోద్రోపుల గాసి వెట్టెదవు సిం

హద్వారమందే నినుం

దళ మర్పించి భజింపఁ జేరఁ జను భ

క్తశ్రేణి మేన్లనున్

వెలి బూదిన్ దిగుపారఁ బుల్కెద విదే

విఖ్యాతి ? నీ కీర్వరా !

జలరుహమిత్ర చంద్రమ ఉ

షర్బధు లక్షులు, వెండికొండ నీ

నిలయము, కాంచనాచలము

నీవు ధరించు ధనుస్సు వేలుపుం

దళసరి నీ సుతుండు, ధన

దప్రభుడే పరమాపుం డిట్టి నీ

కలిమికి బిచ్చపుం గతి ప్ర

కాస్తి యొనర్చునె ! చంద్రశేఖరా !

ధనమా కోరుట లేను, కోరను ప్రభు

త్వంబేమియుకా, వస్తు వా

హానముల్ నాకిడు మంచు గూడ నిపుడే

నరింపఁగాఁ బోను నీ

యనుకంపా భరి తాంత రంగ మొకఁడే

యాచించు చున్నాఁడ నో

యనఘా ! యింతటి కై న నోచుకొన లే

దా ! నేను నీభక్తుడకా.

పర నిందా పర విత్త కామనులు దే

వానాం ప్రియుల్ కూట సా

క్ష్య రతుల్ సంతత పారదార్య కలనా

సంరంభు లీ రోజులన్

దొర; లేవంవిధ యోగ దూషితులు సా

ధు గ్రామణుల్ గవ్వకుం

గొఱగా రొక్కట దాఁపరించినది మా

కుం గాలముం గర్మమున్.

చిననాఁడే కవనమ్ము సెప్పఁ గలిగెన్

జేసెన్ వధానమ్ము, నే

రెచ్చను భాషల్ మఱి నాలుగైదను యశ

శ్రీగాంచె బో యీతఁడన్

జనవాదమ్మున కాదికారణము నీ

చల్వేగదా ! తండ్రి ! కా

దనఁ పో కింక భవత్పదార్చన మొకం

డయ్యా ! ప్రసాదింపవే !

నాకుం బద్యము లలఁగాఁ దగిన వి

న్నాణంబు ప్రాప్తించియున్

ని కైంకర్య గుణాది వర్ణనలకే

నిప్పచ్చరం బయ్యె మ

ధీ కార్యం బితర ప్రసంగములకే

దేపాయె నింకేమనన్

నా కర్మం బిటు లుండెఁ గావలయు న

న్నా ! బాలకోటేశ్వరా !

నీపాదాంబుజ సేవనా పరతయున్

నిష్కామ యోగైక స

త్తాపూర్ణంబగు భావనా గరిమయున్

దంతన్య మా నాత్మ వి

ద్యాపాండిత్యము సర్వవేళల ననే

తాదృజ్మహంబైన నీ

ప్రాపున్ నాకిడి నన్నుఁ బ్రోవగదె దే

వా ! బాలకోటేశ్వరా !

జగదానంద కరంబులై న పనులన్

స్వాంతంబు వోఁ జాల దెం

తగఁ గాదన్న శరీర భోగములపైఁ

దాత్పర్యమున్ వీడ దే

నగుబాటున్ గణియింప దీమన సిఁకన్

నాతండ్రి ! వై రాగ్యపున్

నిగళంబు దవిలించి సత్పథమునన్

నిల్పన్ దలంపూనుమా !

పరమంబై సకలార్థ సాధన కలా

ప్రఖ్యాతమై దేవతా

వర పూజ్యంబయి యొప్పు తావక పదా

బు బై హికాముష్మిక

స్థిర సౌఖ్యంబు లొసంగి మమ్ములఁ గటా

క్షించున్ సతం బీశ్వ రే

శ్వర ! కోటేశ్వర ! వడ్లమూడి నగరీ

క్వారీ తలాధీశ్వరా !

అభవ ! క్రిమి కీటకాదుల కై న నిన్నుఁ
 గొలుచు మాత్రన ముక్తి సేకూరు నంచు
 ననిశముం దెల్పుఁ గద “కాళహస్తి” యనెడు
 నగరు దక్షిణ కాళికా నగరు దేవ !

తన జటా వాటికా తలమునందుండియే
 దిగి వచ్చె భాగీరథీ స్రవంతి
 రామ కృష్ణావతారముల శ్రీమన్నహా
 విష్ణువే యావిర్భవించినాఁడు
 తలమావి వీడని తలిరుఁ బ్రాయము నాఁడె
 ధ్రువతారయ్యె మా ధ్రువుని తపము
 చందనశ్రీగాంచె జ్వాలాజటాలమా
 యగ్నియే మా జానకమ్మఁ దాఁకి
 ప్రాణవిభుఁ గొనిపోవు లోకాంతకుండె
 విడిచి పరుగిడె దేవి సావిత్రిఁ గాంచి
 యిట్టి సంతానమే తిరి గిచ్చుఁ గాత
 మంబ ! భారతమాత ! మాసాంబమూర్తి.

బహు విధా మాధుర్య పాణింధమంబై న

కవితా రచన వృద్ధి గాంచుఁ గాత

మెన్నఁడో లేచిపోయిన ధర్మదేవత

మఱలఁ గాలూను మా మాతృభూమి

నేక జాతీయతా శ్రీకిఁ బట్టగుఁ గాకఁ

దికమకం బడు భారతియ జాతి

యెల్ల మానవ కోటి కీషణ త్రయ శోష

ణంబై న మార్గంబు నచ్చుఁ గాత

మన్య రాజన్య పాలనా యాతనాను

భవమున గృశించు చున్న మా భరతమాత

గాంచుఁ గావుత సకల సుఖ ప్రపూర్ణ

తాంత రాద్ధాంత మైన స్వాతంత్ర్య లక్ష్మి.

సేవాంజలి

వెల రెండు అణాలు

వాసిరెడ్డి వేంకటసుబ్బయ్యగారి రచనలు.

ప్రేమాంజలి (పద్యకావ్యము)	రు 0-4-0
బాష్పాంజలి (పద్యకావ్యము)	0-4-0

అచ్చులోనున్న గ్రంథములు.

గామ జీవనము (పద్యకావ్యము)	రు 0-8-0
చైత్రరథము (పద్యకావ్యము)	0-12-0

కావలసినవారు క్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

వాసిరెడ్డి వేంకటేశ్వరరావు,

వడ్లమూడి,

గుంటూరు (జిల్లా)